

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 10C/155/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812204651
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2015:8812204651.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou JUDr. Silviou Šviderskou v právnej veci navrhovateľa: O. A. A., Q..A., K.Á. XX, XXX XX K. XX, T.: XX XXX XXX, kontaktná adresa: O. A. A., Q..A., B.. N. P., K. XX, XXX XX K. XX proti odporcom: 1) B. Š., G.. XX. XX. XXXX, E. K. A. X. M.B. XX/X, Z. G. E., toho času na neznámom mieste, zastúpená opatrovníčkou I. A., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Humenné, 2) Q. Š., G.. XX. XX. XXXX, E. K. Ž. XXX, toho času na neznámom mieste, zastúpený opatrovníkom Q. G., G.. XX. XX. XXXX, K. Ž. XXX, 3) T. C., G.. XX. XX. XXXX, K. Ž. XXX, 4) B. C., G.. XX. XX. XXXX, K. Ž. XXX, o zaplatenie 5.065,80 eur prísl., t a k t o

rozhodol:

Odporcovia v 1., 2., 3. a 4. rade sú p o v i n n í zaplatiť navrhovateľovi sumu 5.065,80 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 5.065,80 eur od 01. 06. 2014 do 30. 06. 2014 celkovo v sume 47,92 eur, s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 5.065,80 eur od 01. 07. 2014 do zaplatenia, trovy konania vo výške 309 eur, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných odporcov.

V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a .

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd odporcov v 1.-4.rade zaviazal na zaplatenie sumy 5.152,74 eur s 11,49 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 5.123,79 eur od 01. 04. 2012 do zaplatenia a na trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných odporcov. Vo svojom návrhu uviedol, že na základe zmluvy o stavebnom sporení č. 0982474 5 03 bola s odporcami v 1. a 2.rade, spoludlžníkom B. Š., spoludlžníkom M. Š.N. a odporcami v 3. a 4. rade uzatvorená zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 29. 11. 2005, v súlade s ktorou poskytol navrhovateľ odporcom v 1 a 2. rade a spoludlžníkovi B. Š. a spoludlžníkovi M. Š. mimoriadny medziúver vo výške 6.638,78 eur. Odporcovia v 1. a 2. rade, spoludlžník B. Š. a spoludlžník M. Š. sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru 6,49 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 35,92 eur a do nasporenia 35 % cieľovej sumy sa odporcovia v 1. a 2. rade, spoludlžník B. Š. a spoludlžník M. Š. zaviazali vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné vklady vo výške 23,24 eur. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa odporcovia v 1.a 2. rade, spoludlžník B. Š. a spoludlžník M. Š. zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,70 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 66,39 eur. Odporcovia v 3. a 4. rade prevzali ručením na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku, ak ju neuspokoja odporcovia v 1. a 2.rade, spoludlžník B. Š. a spoludlžník M. Š.. Dňa 07. 01. 2009 zomrel spoludlžník B. Š. a dňa 10. 03. 2011 zomrel spoludlžník M. Š.. Nakoľko spoludlžník B. Š. a spoludlžník M. Š. zomreli, neboli splnené zmluvné povinnosti, odporcovia v 1. a 2. rade si neplnili zmluvné povinnosti, boli navrhovateľom upomínaní a upozorňovaní na riadne a včasné uhrádzanie splátok. Odporcovia v 1. a 2.rade na základe

upomienok v poskytnutej lehote nedoplatili dlžné splátky. Odporcovia v 3. a 4. rade na upomienky, ktoré im boli zasielané na vedomie nereagovali. Z dôvodu podstatného porušenia zmluvnej povinnosti odporcami v 1. a 2.rade omeškaním v splácaní, odstúpil navrhovateľ listom zo dňa 16. 02. 2012 v súlade s Čl. VI a VII od zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere a vyzval odporcov v 1. a 2. rade na okamžité vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov pred dohodnutou dobou splatnosti v 7-dňovej lehote. Odporcom v 3. a 4.rade bolo odstúpenie od zmluvy zaslané na vedomie listom zo dňa 16. 02. 2012 s upozornením, že ak odporcovia v 1. a 2.rade nezaplatia celý dlh voči O. A. A., Q..A.. (ďalej len „O.“) v stanovenej lehote, bude O. nútená pristúpiť k vymáhaniu pohľadávky súdnou cestou a následne prostredníctvom súdneho exekútora aj voči odporcom v 3. a 4. rade, ak nesplatia pohľadávku v primeranej lehote po uplynutí doby poskytnutej odporcom v 1. a 2.rade na plnenie. Odporcovia v 1. a 2. rade finančné prostriedky v danej lehote nevrátili. Odporcovia v 3. a 4.rade si svoju povinnosť vyplývajúcu z ručenia taktiež nesplnili. Zostatok pohľadávky ku dňu 31. 03. 2012 je vo výške 5.152,74 eur. Navrhovateľ si uplatnil aj 11,49 % ročný úrok z omeškania zo sumy 5.123,79 eur od 01. 04. 2012.

Pred začatím pojednávania navrhovateľ oznámil, že od podania žalobného návrhu bolo zo strany odporcov vykonaných 46 úhrad celkovo v sume 1.360,68 eur. Týmito úhradami sa znížila istina pohľadávky na sumu 5.065,80 a boli pokryté úroky a úroky z omeškania za obdobie od 01. 04. 2012 do 31. 05. 2014. Za obdobie od 01. 06. 2014 do 30. 06. 2014 zostatok na nezaplatených úrokoch a úrokoch z omeškania predstavuje sumu 47,92 eur, preto navrhovateľ upravil petít a žiadal odporcov v 1. - 4.rade spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi dlžnú sumu 5.065,80 eur s 6,49 % úrokom ročne zo sumy 5.065,80 eur od 01. 06. 2014 do 30. 06. 2014, s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 5.065,80 eur od 01. 06. 2014 do 30. 06. 2014 celkovo v sume 47,92 eur, zo 6,49 % úrokom ročne zo sumy 5.065,80 eur od 01. 07. 2014 do zaplatenia, s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 5.065,80 eur od 01. 07. 2014 do zaplatenia a na trovy konania pozostávajúce zo súdneho poplatku.

Uznesením č. k. 10C/155/2012-82 zo dňa 16. 09. 2014 súd pripustil zmenu žalobného návrhu tak, že odporcovia v 1., 2., 3. a 4. rade sú povinní zaplatiť navrhovateľovi dlžnú sumu vo výške 5.065,80 eur, s 6,49 % p. a. úrokom zo sumy istiny 5.065,80 eur od 01. 06. 2014 do 30. 06. 2014, s 5,00 % p. a. úrokom z omeškania zo sumy istiny 5.065,80 eur od 01. 06. 2014 do 30. 06. 2014, celkovo v sume 47,92 eur, s 6,49 % p. a. úrokom zo sumy istiny 5.065,80 eur od 01. 07. 2014 do zaplatenia, s 5 % p. a. úrokom z omeškania zo sumy istiny 5.065,80 eur od 01. 07. 2014 do zaplatenia, ako aj nahradiť trovy konania, pozostávajúce zo súdneho poplatku, a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných odporcov; v prevyšujúcej časti súd konanie zastavil.

Odporcovia v 1. a 2. rade sa toho času zdržiavajú na neznámom mieste, preto im boli na zastupovanie v súdnom konaní ustanovení opatrovníci. Odporcovia v 3. a 4.rade potvrdili, že podpísali ručenie k predmetnej úverovej zmluve. Nesúhlasili však s podaným návrhom, nakoľko nemajú finančné prostriedky na uhradenie tohto záväzku.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to návrhom, zmluvou o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere EČÚ 0725056 6 01, odstúpenie od zmluvy zo dňa 16. 02. 2012, právoplatné osvedčenie o dedičstve v dedičskom konaní po por. B. Š., zomrelom 07. 01. 2009, sp. zn. 4D/32/2009; oznámenie OS Vranov nad Topľou v dedičskej veci po neb. M. Š. zomrelej 10. 03. 2011, všeobecné podmienky pre stavebné sporenie pre fyzické osoby O., Q..A., písomné vyjadrenia navrhovateľa, výpis z účtu odstúpeného medziúveru, vyjadrením odporkyne v 3. rade a zistil tento skutkový stav veci:

Medzi navrhovateľom ako veriteľom, odporcami v 1. a 2. rade ako dlžníkmi a odporcami v 3. a 4. rade ako ručiteľmi došlo dňa 16. 11. 2005 k uzatvoreniu zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere EČÚ 0725056 6 01, na základe ktorej sa navrhovateľ zaviazal poskytnúť medziúver pod č. 0982474 2 04 vo výške 200.000 Sk, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok, zmenil na stavebný úver pod č. 0982474 5 03 vo výške cca 130 000 Sk. Presná výška stavebného úveru sa mala rovnať rozdielu cieľovej sumy a nasporenej sumy pri pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení. Zmluva bola podpísaná všetkými účastníkmi zmluvného vzťahu.

V zmysle Článku II. zmluvy - Doba splatnosti, úročenie, vyplatenie a splácanie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru, dlžník sa zaväzuje splatiť poskytnutý mimoriadny medziúver vrátane úroku. Výška úrokovej sadzby mimoriadneho medziúveru je 6,49 % p. a. ku dňu uzatvorenia tejto zmluvy. V zmysle bodu 1. tohto článku, do nasporenia 35 % cieľovej sumy sa dlžník zaväzuje vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné mesačné vklady minimálne vo výške 700 Sk. Podľa bodu 2. tohto článku do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník zaväzuje splácať úroky z mimoriadneho medziúveru pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 1.082 Sk. Čo sa týka stavebného úveru, dlžník sa zaväzuje uhradiť plnú výšku stavebného úveru vrátane úrokov vo výške 4,70 % p. a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 2.000 Sk.

Podľa Článku III. bod 1. zmluvy - Zabezpečenie, písomným prehlásením preberá ručiteľ v prípade, že je úver zabezpečený aj záväzkom ručiteľa, voči veriteľovi povinnosť vyplývajúcu z ručenia.

Z Článku V. zmluvy - Práva a povinnosti zmluvných strán, zmluvné strany sa zaväzujú plniť všetky záväzky vyplývajúce z tejto zmluvy a zo všeobecných podmienok a dlžník najmä všetky splátky mimoriadneho medziúveru, resp. stavebného úveru uhradiť včas a riadne.

V zmysle Článku VI. body 2. a 3. zmluvy - Omeškanie splácania, ak je dlžník v omeškaní so splátkou, má veriteľ právo účtovať si 3 % p. a. pri stavebnom úvere a 5 % p. a. úrok pri mimoriadnom medziúvere z omeškania nad dohodnutú úrokovú sadzbu zo zmeškaných splátok. V prípade omeškania dlžníka s viac ako dvoma splátkami alebo jednou splátkou po dobu dlhšiu ako 3 mesiace je veriteľ oprávnený požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti.

Podľa Článku VII. bod 1. zmluvy - Odstúpenie od zmluvy, veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. XIX. Všeobecných podmienok.

Podľa bodu 2. písm. i) Článku VII. zmluvy, veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru aj v prípade ak dlžník nespĺnil alebo porušil povinnosti vymedzené touto zmluvou alebo zabezpečovacími zmluvami.

V zmysle bodu 4 písm. a) Článku VII. zmluvy, pre mimoriadny úver platí navyše, že veriteľ môže od zmluvy o mimoriadnom úvere a stavebnom úvere odstúpiť a požadovať bezodkladné vrátenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru v prípadoch uvedených v bode XIX. Všeobecných podmienok, ako aj v prípade, že dlžník je v omeškaní s dvomi pravidelnými mesačnými vkladmi na zmluvu o stavebnom sporení po dobu dlhšiu ako dva mesiace.

Podľa bodu 5. Článku VII. zmluvy, odstúpením od zmluvy nezaniká záväzok dlžníka, prípadne ručiteľa splatiť pohľadávku veriteľa vrátane jej príslušenstva.

V zmysle bodu 8. Článku VII. zmluvy, po odstúpení od zmluvy má veriteľ právo účtovať si pri stavebnom úvere 3 % p. a. úrok z omeškania nad dohodnutú úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu a pri medziúvere 5% p. a. úrok z omeškania nad dohodnutú úrokovú sadzbu z celého zostatku dlhu.

V zmysle Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie Článok XIX. bod 2. písm. a), d) a i) - Porušenie zmluvných povinností a okamžitá splatnosť, stavebná sporiteľňa môže od úverovej zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie stavebného úveru v prípadoch ak je stavebný sporiteľ v omeškaní s viac než dvoma splátkami alebo jednou splátkou dlhšie ako 3 mesiace v zmysle § 506 Obchodného zákonníka, ak stavebný sporiteľ, spoludlžník alebo ručiteľ prestane splácať stavebný úver a ak stavebný sporiteľ nespĺňa dohodnuté všeobecné podmienky alebo nedodrží dohodnuté záväzky zmluvy o úvere.

Písomným odstúpením od zmluvy zo dňa 16. 02. 2012, ktoré bolo adresované odporcom, navrhovateľ oznámil, že napriek upozorneniam, odporcovia riadne a včas neuhradili splátky a zostávajú v omeškaní na účte stavebného sporenia s viac ako dvoma vkladmi po dobu dlhšiu ako dva mesiace a na účte mimoriadneho medziúveru s viac ako dvoma splátkami, čo veriteľ považoval za podstatné porušenie zmluvných podmienok a odstúpil od zmluvy o mimoriadnom medziúvere č. 0982474 2 04 a stavebnom úvere č. 0982474 5 23 zo dňa 29. 11. 2005. Zároveň požiadal o okamžité vrátenie poskytnutých

úverových prostriedkov v lehote do 7 dní od doručenia listu. Dlžná suma ku dňu 16. 02. 2012 bola vo výške 5.101,33 eur.

Navrhovateľ písomným oznámením zaslal dňa 16. 02. 2012 ručiteľom B. C. Q. T. C. oznámenie o odstúpení od zmluvy. Navrhovateľ ručiteľom oznámil, že listom zo dňa 16. 02. 2012 odstúpil od zmluvy o mimoriadnom medziúvere č. 0982474 2 04 a stavebnom úvere č. 0982474 5 03 zo dňa 29. 11. 2005. Navrhovateľ zároveň ako prílohu zaslal ručiteľom na vedomie rovnopis listu zo dňa 16. 02. 2012 a zároveň ich upozornil, že ak dlžník celý dlh v stanovenej lehote neuhradí, navrhovateľ pristúpi k vymáhaniu svojej pohľadávky súdnou cestou.

Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že od podania žalobného návrhu bolo vykonaných 46 úhrad celkovo v sume 1.360,68 eur. Týmto úhradami sa znížila istina pohľadávky na sumu 5.065,80 eur a boli pokryté úroky a úroky z omeškania za obdobie od 01. 04. 2012 do 31. 05. 2014. Za obdobie od 01. 06. 2014 do 30. 06. 2014 zostatok na nezaplatených úrokoch a úrokoch z omeškania predstavuje sumu 47,92 eur.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Z ustanovení § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, vyplýva, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.

Podľa § 10c uvedeného nariadenia ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

V zmysle § 3 nariadenia v znení účinnom do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že navrhovateľ a odporcovia 1. a 2. rade uzatvorili zmluvu o úvere, odporcovia v 3. a 4. rade podpísali ručiteľské vyhlásenie. Navrhovateľ na základe zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere poskytol odporcom finančné prostriedky vo výške 6.638,78 eur. Odporcovia ako dlžníci sa zaviazali poskytnutý úver splácať pravidelnými mesačnými splátkami. Nakoľko si odporcovia neplnili riadne a včas svoje zmluvné povinnosti podľa zmluvy o úvere,

navrhovateľ listom zo dňa 16. 02. 2012 od zmluvy odstúpil a vyzval odporcov na zaplatenie dlžnej sumy. Odstúpením od zmluvy zmluva zanikla a to dňom doručenia tohto oznámenia druhej zmluvnej strane, t.j. dňom 13. 03. 2012.

Odporcovia po začatí súdneho konania čiastočne plnili svoj záväzok a po vykonaní úhrad z ich strany dlžná suma predstavuje čiastku 5.065,80 eur.

Po vykonanom dokazovaní považoval súd nárok navrhovateľa za dôvodný a preukázaný, preto návrhu vyhovel a odporcov zaviazal na zaplatenie sumu 5.065,80 eur a 5 % úroku z omeškania zo sumy 5.065,80 eur od 01. 06. 2014 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol a to pokiaľ ide o navrhovateľom požadovaný úrok vo výške 6,49 % ročne zo sumy 5.065,80 eur od 01. 06. 2014 do zaplatenia. Navrhovateľ mal nárok na dohodnutý úrok v zmysle zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere. Keďže odstúpením od zmluvy zmluva zanikla a to dňom doručenia odstúpenia od zmluvy odporcom, navrhovateľ už nemá nárok požadovať od odporcov aj úrok.

Predmetný právny vzťah súd posudzoval ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o zmluvu, ktorú uzatváral navrhovateľ ako dodávateľ a odporcovia ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy so všeobecnými podmienkami bol daný navrhovateľom bez možnosti odporcov privodiť akúkoľvek zmenu.

Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral navrhovateľ ako dodávateľ a odporcovia ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy bol daný navrhovateľom bez možnosti odporcov privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžníci podstatne porušili zmluvu, navrhovateľ od zmluvy odstúpil a zároveň žiadal o okamžité vrátenie celého zostatku úveru.

Podľa Občianskeho zákonníka v prípade odstúpenia od zmluvy sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc, § 48 ods. 2) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie, náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia (§ 457 OZ).

Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa vrátane platenia úrokov napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmlúv dohodnutých medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku.

Predmetná vec sa týka aj práva európskej únie (smernica Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách; ďalej „smernica“). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je pomerne náročné na dodávateľov a významne chráni spotrebiteľov. Je však potrebné uviesť, že ak sa neberie do úvahy výber sumy úveru a podpis, tak spotrebiteľ takmer žiadnym spôsobom neparticipuje na koncipovaní zmluvy. Preto sa dá plne pochopiť pomerne silná ochrana spotrebiteľov, ktorú slovenský zákonodarca zakotvil v ustanovení § 54 Občianskeho zákonníka.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5MCdo 20/09).

Nebol dôvod považovať obchodnoprávnu úpravu za výhodnejšiu ani z pohľadu možnosti splácania úveru pri zachovaní zmluvy, keďže úprava zmluvnej klauzuly o odstúpení predpokladala zároveň zosplatnenie úveru.

Na predmetnú spotrebiteľskú vec v časti o vadnosti právneho úkonu (odstúpenie od zmluvy) dopadá teda právna úprava občianskeho práva. V danej súvislosti súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.11.2013 sp.zn. 6Co/2/2013, prípadne na ďalšie rozhodnutia, v ktorých bola použitá na účely posúdenia dôsledkov odstúpenia od zmluvy v úverovom právnom vzťahu právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku napr. sp. zn. 6Co 81/2012, 6Co 113/2010, 6Co 218/2012, 6Co 224/2012. Ústavný súd takýto postup neoznačil za ústavne nekonformný (napr. vec I. ÚS 402/2013), pričom išlo o zásadnú právnu otázku s dopadom na výsledok súdneho sporu (dualistická právna úprava odstúpenia a premlčania).

Dodávateľ, ktorý naformuloval štandardnú typovú zmluvu, dobrovoľne sa rozhodol využiť ustanovenie zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia (napr. výpoveď, strata výhody splátok).

Ustanovenie čl. VII zmluvných podmienok, podľa ktorého má spotrebiteľ plniť zmluvné povinnosti aj napriek odstúpeniu od zmluvy je upravené pre odporcov nevýhodnejšie oproti úprave v § 48 v spojení s § 54 ods. 1, 5 a § 457 Občianskeho zákonníka.

Súd nijako nepopiera úver ako absolútny obchod a ani dôvodnosť aplikácie Obchodného zákonníka. Prednosť však majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 OZ. O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, neboli žiadne pochybnosti a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (predtým porov. § 23a zákona č. 634/1992 Z. z., ktorý za spotrebiteľskú zmluvu označil explicitne aj zmluvu podľa Obchodného zákonníka).

Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti tomuto zákonu (rozumej Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ).

V zmysle čl. VII. zmluvy bod 1 „veriteľ má právo od zmluvy odstúpiť a požadovať okamžité splatenie mimoriadneho medziúveru a stavebného úveru vrátane príslušenstva, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. XIX. Všeobecných podmienok.“

Podľa čl. VII. zmluvy bod 6 „odstúpením od tejto zmluvy nezaniká ani právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do zaplatenia celej pohľadávky.“

Ako vyplýva zo znenia zmluvnej podmienky o odstúpení, táto zmluvná podmienka nie je vyvážená a naopak spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Navyše je nejasná a nezrozumiteľná v kontexte s ostatnými zmluvnými podmienkami a objektívne zhoršuje postavenie žalovaných spotrebiteľov. Slovom zákona (§ 54 ods. 1 OZ) ide o „odchýlenie sa v neprospech spotrebiteľa“, ktoré jednostranne zvýhodňuje iba veriteľa, zachováva všetky jeho práva. Veriteľ pritom nielenže zmluvu vytvoril, ale aj právny úkon odstúpenia naplnil, aj keď mal na výber iné inštitúty súkromného práva.

Dohoda o odstúpení zaväzuje odporcov platiť úroky aj za obdobie, ktoré má ešte len nastať v budúcnosti. Teda odstúpením od zmluvy má veriteľ zachované všetky svoje práva, kým spotrebiteľ žiadne.

Spotrebiteľovi v dôsledku odstúpenia zanikajú všetky práva a vzniká len povinnosť jednorazového plnenia vrátane úrokov a poplatkov, ktoré celé príslušenstvo si veriteľ zúčtuje netransparentným spôsobom do jednej istiny a ďalej úročí navýšenou sadzbou. Poplatky si navrhovateľ započítal z plnení už na začiatku právneho vzťahu. Formulárové znenie zachovania úrokov a dokonca ich navýšovanie po odstúpení od zmluvy odporuje aj kogentnému ustanoveniu § 517 ods. 2 OZ v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., ktoré predpokladá presnú výšku úrokov z omeškania.

Odstúpenie od úverovej zmluvy má účinky ex tunc, teda spätne ku dňu uzavretia zmluvy, úverová zmluva by sa tak od začiatku zrušila, pričom v súlade s ust. § 457 Občianskeho zákonníka ak by bola zmluva zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Dôsledkom plnenia zo zrušenej zmluvy je tak povinnosť účastníkov zmluvy navzájom si vrátiť všetko, čo plnením z takejto zmluvy nadobudli (teda vzájomná reštitučná povinnosť zmluvných strán), ako výslovne stanovuje § 457 OZ, ktorý je špeciálnou úpravou bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k zrušenej alebo neplatnej zmluve.

Podľa § 142 ods. 3 O.s.p., aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 151 ods. 1, 2 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danej právnej veci súd návrhu navrhovateľa vyhovel v časti zaplatenia sumy 5.065,80 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 5.065,80 eur od 01. 06. 2014 do zaplatenia a vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol. Keďže navrhovateľ bol neúspešný len v nepatrnej časti, súd mu priznal trovy konania v plnej výške.

Trovy konania navrhovateľa pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku za podaný návrh vo výške 309 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 OSP,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a OSP),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.